

anderledes er det, naar vi gaar over til Parceller. Disse bortsælges ikke til fri Ejendom ved offentligt Udbud, men de bortsælges — til hvem? Hvem skal bestemme, hvem der skal have en Lod? Hvem skal bestemme, om den eller den Borger skal have en af de bedst beliggende Lodder til en Pris, som ikke har noget at gøre med den Handelspris, som i visse Tilfælde fremkommer, naar Bortsalget sker ved offentligt Udbud?

Jeg advarer indtrængende imod at foretage en Transaktion som den her foreslaaede, fordi jeg synes, det er retskrænkende. Forholdet vil forme sig paa den Maade, at naar de sønderjydske Domæner skal udstykkedes, vil Domæneudvalget derved formentlig; som Lensnævnet heroppe, træffe Bestemmelse om, hvilken Jord der skal afleveres til Udstykning, og der skal laves en Udstykningsplan for den Jord. Enhver, som har noget Kendskab til Udstykningsforhold, ved, at naar et ret betydeligt Areal skal anvendes til Udstykning, er det bedst, naar der kan lægges en samlet Plan, som der ikke sker noget Skaar i.

Saa kommer vi til det Punkt, hvor de to Principper skal finde Anvendelse paa det bestemte Areal, og der tror jeg, at hvis Domæneudvalget med Landbrugsministerens Samtykke kan bortsælge Stykker af et saadant samlet Areal, der fra en Domænegård skal udstykkedes til Husmandsbrug, vil det volde store praktiske Vanskeligheder og Uretfærdigheder. Det er givet, at der trods al Omhu maa være en Del Forskel paa Parcellernes Godhed, efter Jordens Beskaffenhed og Parcellernes Beliggenhed i Forhold til offentlig Vej, og det vil medføre, at der bliver en Række Parceller, som er stærkest eftertragtet. Hvis Domæneudvalget da faar Bemyndigelse til at bortsælge en Del af Domænets Jordtilliggende til den enkelte, en bestemt Parcel, som han ønsker sig til fri Eje efter Loven af 22. Juni 1917, saa vil det i det praktiske Liv altid forme sig saaledes, at alle de bedste Parceller bliver forlangt i Henhold til den Bestemmelse, og de bliver tildelt de vedkommende til en Pris, der bliver fastsat af de samme offentlige Myndigheder, som fastsætter den Jordværdi, der skal forrentes for de øvrige Parcellers Vedkommende.

Jeg synes, det er urigtigt. Selv om man gaar ind paa Princippet, og selv om man kunde regne med, at det bliver anvendt, og hvis man kunde regne med, at Ansøgerne var kloge og klartseende Mænd, saa vil Resultatet blive, at i Nedgangsperioder, hvor Vurderingerne er allerlængst nede, vil fornuftigvis alle forlange, at den Værdi, der

bliver fastsat af de samme Myndigheder, er en fast Salgspris, som de kan rette sig efter ind i Fremtiden, saaledes at de kan indkassere de Værdistigninger, som Konjunktursvingningerne maatte bevirke. Men de, som er kloge, vil sige: I det Øjeblik vi er oppe paa Toppen, paa de højeste Vurderinger af Jord fra det offentliges Side i Danmark, forlanger vi alle sammen at faa Jorden efter Loven af 4. Oktober 1919, for saa vil med Tiden vor Forrentningsbyrde blive mindre og mindre. Hvis Ansøgerne er kloge og klartseende, vælger de Princippet i Loven af 4. Oktober 1919. Jeg synes, det er principløst, og af den Grund foreslaar jeg, at 2det Stykke i § 2 stryges.

Men hvis Flertallet ikke kan gaa ind paa denne Betragtning, hvad jeg meget vilde beklage, er der een Ting, jeg meget indtrængende beder om, og det er, at man ved Udstykningen af Domænegårdene i alt Fald vil lade Valget af, efter hvilket Princip man ønsker sin Lod overdraget, foregaa, efter at Udstykningen er planlagt; thi der ved vil man i alt Fald modvirke de værste Skavanker, som dette Princip vil afstedkomme.

Til Begrundelse heraf skal jeg anføre, at vi altid bruger den Fremgangsmaade ved store offentlige Jordarealers Udstykning, at man prøver paa at stille Ansøgerne saa lige som muligt. Det er overhovedet det eneste, der kan holde, at den Ansøger, der bliver tilsagt og møder ved en Udstykning, ved, at naar han kommer der, har han lige Ret og lige Adgang til samtlige Parceller med de øvrige Ansøgere, og at naar der er flere end een, der ønsker samme Lod at bo paa, dyrke og virke med, maa Lodtrækning afgøre Spørgsmaalet. Det er et Princip, som ingen kan indvende noget som helst imod, og som alle bøjer sig for uden Indsigelse. Hvis Forholdet derimod bliver det, at der bliver to Fremgangsmaader: at de, der ønsker Jord efter Lov af 22. Juni 1917, udpeger og faar paa Forhaand inden Udstyknings Udførelse den Parcel, de helst ønsker, og at alle de, med Hensyn til hvilke der gaas frem efter Lov af 4. Oktober 1919, skal have de Parceller, som ingen andre vil have, er det ikke at stille de to Principper lige, men at favorisere paa en efter min Mening ganske uretfærdig og urimelig Maade det Princip, der er nedlagt i Loven af 22. Juni 1917. For det første tager man en Borger i dette Land ud og tildeler ham frit et af Statens eller Samfundets Jordstykker til en Pris, der ikke er bestemt af Handel, Omsætning og Udbud, men ved Vurdering, og dernæst giver man ham Mulighed for